

ZARZĄDZENIE

Dnia 29 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **K. K.**
o wznowienie postępowania
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 29 października 2025 r.
inicjatywy skazanego wznowienia z urzędu postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt II AKa 163/22,
zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt III K 262/21,
na podstawie art. 542 § 3 *a contrario* k.p.k.

- 1. nie uwzględnia wniosku skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu;**
- 2. pozostawia bez rozpoznania wnioszek o zwolnienie od uiszczenia kosztów sądowych;**
- 3. stwierdza brak podstaw do wszczęcia z urzędu postępowania o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt II AKa 163/22.**

UZASADNIENIE

Niniejsze zarządzenie nie podlega wprowadzie zaskarżeniu, co zgodnie z art. 99 § 2 k.p.k. zwalnia od sporządzenia jego pisemnego uzasadnienia, jednak z

uwagi na charakter sprawy Sąd Najwyższy uznał za celowe wskazanie motywów wydania podjętej w tym zarządzeniu decyzji procesowej.

W dniu 8 października 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo skazanego K. K. zawierające inicjatywę wszczęcia z urzędu postępowania o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt II AKa 163/22, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt III K 262/21. Jako podstawę prawną swojego wystąpienia skazany powołał przepisy art. 540 k.p.k., art. 542 k.p.k. i art. 9 k.p.k., natomiast podstawą faktyczną uczynił okoliczność udziału w składzie orzekającym Sądu Apelacyjnego w Krakowie sędziów X. Y. i X.1 Y.1 powołanych na urząd sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 7 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej w uzasadnieniu powoływanej jako ustawa o KRS z 2017 r.). W uzasadnieniu odwołał się m.in. do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz Sądu Najwyższego wywodząc, że udział w składzie orzekającym Sądu odwoławczego wskazanych wyżej sędziów nie gwarantował mu zachowania przez ten Sąd zasad niezawisłości i bezstronności, a wydany z ich udziałem wyrok nie może istnieć w obiegu prawnym.

W kolejnym piśmie z tego samego dnia skazany zwrócił się także o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu oraz o zwolnienie go od kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszym rzędzie wskazać należy autorowi inicjatywy, że postępowanie w przedmiocie ewentualnego stwierdzenia wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, bo z takim charakterem uchybienia mamy do czynienia w niniejszej sprawie, prowadzone jest przez sąd wznowieniowy z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.), przy czym strona postępowania może wyłącznie w takim wypadku dokonać sygnalizacji na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. Tego rodzaju postępowanie nie wymaga zatem, jak w przypadku wniosków o wznowienie postępowania opartych o przepis art. 540 k.p.k., przymusu adwokacko – radcowskiego (art. 545 § 2 k.p.k.), ani też

opłacenia stosownie do treści art.15 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 123).

Z tych powodów zarządzo jak w pkt. 1 i 2 zarządzenia.

Przechodząc do merytorycznego uzasadnienia podstaw wydania decyzji procesowej jak w pkt. 3 zarządzenia, przypomnieć na wstępie należy, że niniejsza inicjatywa nie jest pierwszą zmierzającą do wznowienia z urzędu przez Sąd Najwyższy postępowania zakończonego powołanym na wstępie tego zarządzenia prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie w sprawie o sygn. akt II AKa 163/22.

Poprzednia zakończyła się wydaniem przez Sąd Najwyższy postanowienia z dnia 27 marca 2025 r., III KO 204/24, w którym stwierdzono brak podstaw do wznowienia z urzędu przedmiotowego postępowania. W obu sprawach, wcześniejszej i obecnej, jako podstawę inicjatywy powoływał skazany fakt udziału w składzie orzekającym Sądu Apelacyjnego w Krakowie dwojga sędziów powołanych na urząd sędziego sądu apelacyjnego w procedurze uregulowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r.

Sąd Najwyższy w tym składzie argumentacje zawartą w powołanym wyżej orzeczeniu, stwierdzającym brak podstaw do wszczęcia postępowania o wznowienie postępowania z urzędu, w całej rozciągłości podziela.

W szczególności zgodzić należy się z trafnym stwierdzeniem tego Sądu, znajdującym swoją podstawę w treści pkt. 1 i 2 uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7) oraz pkt. 2 uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), iż *„brak podstaw do przyjęcia a priori, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach”*.

Pogląd ten nie utracił swojej aktualności, znajdując merytoryczne uzasadnienie m.in. w wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) Wielka Izba z dnia 1 grudnia 2020 r., w sprawie *Guðmundur Andri Ástráðsson przeciwko Islandii* (skarga nr 26374/18), z którego wynika, że w wypadku zastrzeżeń co do sposobu powołania sędziego konieczne jest przeprowadzenie stosownego postępowania mającego na celu określenie, czy skład sądu z udziałem takiej osoby, w konkretnych okolicznościach, nie prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC). W konsekwentnym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się też na konieczność oceny zachowania wskazanego wyżej standardu również w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP).

Zasadnie w powołanym wyżej postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r., III KO 204/25, zauważono, że zarówno SSA X. Y., jaki SSA X.1 Y.1 procedurze testowej byli poddawani wielokrotnie i każdorazowo wyniki tych testów, w kontekście spełnienia przez Sąd Apelacyjny w Krakowie standardu bezstronności i niezawisłości, wypadały dla obojga tych sędziów pozytywnie.

Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw natury tak faktycznej, jak i prawnej, aby od oceny dokonanej w powołanych orzeczeniach odstępować.

Nie może tego zmienić powołana w piśmie skazanego K. K. z dnia 8 października 2025 r., jedyna nowa – w stosunku do wcześniejszego wystąpienia z dnia 26 listopada 2024 r. – okoliczność, tj. wyrok TSUE z dnia 4 września 2025 r., C-225/22, „R” SA p. AW „T” sp z o.o., EU:C:2025:649 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2025 r., III PZP 1/25. W obu tych judykatach uznanie za niebyłe dotyczy wyłącznie orzeczeń wydanych przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego (IKNiSP), która zresztą już we wcześniejszych orzeczeniach Trybunału w Luksemburgu, uznana została za organ nie mający atrybutu sądu (zob. wyrok TSUE z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21, *Krajowa Rada Sądownictwa*, EU:C:2023:1015). Podobnie w tym przedmiocie stanowisko, tj. niespełnienia przez IKNiSP standardu „sądu ustanowionego ustawą” wyrażał

zresztą także ETPCz [zob. wyroki z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce* (skargi nr 49868/19 i 57511/19) i z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce* (skarga nr 50849/21)]. Co więcej, przypomnieć należy, że zarówno w wyroku TSUE z dnia 4 września 2025 r., jak i w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2025 r., umożliwienie pominięcia orzeczeń dotyczyło rozstrzygnięć wskazanej wyżej Izby Sądu Najwyższego wydanych w związku z rozpoznawaniem tzw. skargi nadzwyczajnej, o której mowa w art. 89 § 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 622 – dalej w tekście u.SN).

O ile można dopuścić możliwość odpowiedniej interpretacji przepisów prawa unijnego oraz EKPC zawartej w powołanych orzeczeniach TSUE i ETPCz w stosunku do innych składów Sądu Najwyższego z udziałem osób powołanych na urząd sędziego tego Sądu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r., jako do sądu ostatniej instancji w krajowym porządku prawnym, o tyle brak podstaw do bezpośredniego przenoszenia skutków prawnych wynikających w tych orzeczeniach na sędziów sądów powszechnych. W tym zakresie, tj. sędziów sądów powszechnych i wojskowych, moc obowiązującą, jako zasady prawnej wiążącej wszystkie składy Sądu Najwyższego (art. 87 § 1 u.SN), zachowuje pkt 2 powołanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, od której – w trybie art. 88 § 2 u.SN – do chwili obecnej nie odstępiono.

Podsumowując, brak podstaw – w świetle konsekwentnie wyrażanej przez Sąd Najwyższy oceny składów Sądu Apelacyjnego w Krakowie z udziałem sędziów X. Y. i X.1 Y.1 – aby uznać, że Sąd ten, również rozpoznając sprawę skazanego K. K., był nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. lub aby wydany w tym wypadku wyrok wyeliminować, jak to ujął wnioskodawca, z porządku prawnego.

Kierując się powołanym względami zarządzono jak w części dyspozytywnej.

[J.J.]

[r.g.]

